

GAZETA LWOWSKA.

Sobota

N°. 36.

25. marca 1837.

Z powodu święta Wielkiej Nocy we wtorek d. 28. marca Gazeta nie wyjdzie, dopiero wydana będzie we czwartek d. 30. marca.

Z powodu kończącego się z dniem ostatnim marca roku bież. pierwszego kwartatu Redakcyjja ma zaszczyt upraszać szanownych Prenumeratorów i tych, którzyby chcieli na nowo prenumerować, aby raczyli wcześniej i jeszcze przed końcem tego miesiąca złożyć prenumeratę kwartalną w tych ces. król. Pocztamtach, w których życzą sobie odbierać tę Gazetę, lub w głównym ces. król. Pocztamcie Lwowskim; chcący zaś odbierać ją we Lwowie, raczą zaprenumerować w kantorze Gazety Lwowskiej przy ulicy Wyższej Ormiańskiej pod Nrem. 144, w domu Singera; albowiem tyle tylko drukować się będzie egzemplarzy, na ile prenumerata przed końcem tego miesiąca do głównego c. k. Lwowskiego Pocztamtu nadestaną z ostatecznością.

Prenumerata na Gazetę Lwowską z Rozmaitościami i Dodatkiem wynosi:

1. We wszystkich c. k. Pocztamtach na prowincyi na kwartał zlr. 5 kr. 36 mon. kon.; w głównym c. k. Pocztamcie Lwowskim na kwartał zlr. 5 kr. 12 mon. kon.; wraz z opieczkowaniem.

2. Dla tych pp. Prenumeratorów, którzy chcą odbierać Gazetę we Lwowie, w kantorze Gazety Lwowskiej, wynosi prenumerata na kwartał zlr. 4 kr. 48 mon. kon.

PP. Prenumeratorom we Lwowie, na ich żądanie, Gazeta będzie do ich pomieszkań odsyłana, jeżeli zapłacą z góry w kantorze Gazety na miesiąc 15 kr., na kwartał 45 kr.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia. —

C. k. powszechna nadworna kamera mianowała sekretarza c. k. czeskiej administracji dóbr rządowych, Prokopa hrabię Lazańskiego, radcą kameralnym przy c. k. galicyjskiej administracji dóbr rządowych.

— Illiryja. —

Lublańska gazeta donosi pod d. 9. marca: Wczoraj po 1szej godzinie przybył tu J. Cesarzowiczowska Mość Arcyksiążę Jan w dobrém zdrowiu, i raczył wysiąść w domie gościnnym pod godłem: »Stolica Wiedeń.«

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpanija.

Doniesienia madryckie z d. 27. lutego głoszą, iż na posiedzeniu kortezów d. 26. ciągle się naradzano nad ustawą o druku. Redaktorowie dzienników, którzy się niezajmują religijnymi lub politycznymi przedmiotami, nie są obowiązani do składania kaucyi. Inne dzienniki powinny składać takową w gotówce. — Zdrowie Calatrawy polepsza się. Mianowanie hrabi Almodovar ministrem wojny nie jest jeszcze urzędownie ogłoszone. — Na wiadomość o nieszczęśliwej po-

tyczce pod Bunol, gwardyja narodowa Madrycka, wzbraniała się być posłuszną rozkazowi wydanemu do niej, aby jako korpus obserwacyjny stanęła w niejakić odległości od Madrytu.

O potyczce pod Bunol dowiadujemy się tego szczegółu, iż batalijon pułku Ceuty przeszedł do Forcadella. — Wojsko Forcadella niesklada się z samych niewyćwiczonych gerylasów, ale owszem z dobrze wyrobionych żołnierzy; na nieprzyjaciela idą zawsze w porządku, z muzyką na czele. — Zamiast użycia silnych środków przeciw powstańcom, tymczasowy minister wojny de Vera ciągle się zajmuje swojemi zatargami z niektórymi oficerami wyższego stopnia. Narvaez, który go nazwał nikczemnym potwarcą, wygnany teraz jest z Cuenca do Palencyi, a Don Narciso Lopez, który Narvaeza zrobił swoim tymczasowym zastępcą, do Valladolidy.

Gaceta de Madrid z d. 1. marca, zawiera dekret królowej, mocą którego dymissyja podana od dotychczasowego ministra wojny Don Rodryga Vera przyjętą zostaje, a na tę posadę mianowano hrabię Almodovar.

List z Bajonny z d. 7. marca donosi, że zaraz, skoro generał Sarsfield rozkaz otrzymał, większą część wojska ściągnąć z linii Valcarlos,

i tylko 1200 żołnierza dla zakrycia onej zostawic, Karliści zabierali się na pozostały oddział uderzyć, w tym celu, aby dawniej na tym punkcie uorganizowaną cłową linię, przywrócić na nowo. Don Sebastian aż do 4. marca nie opuścił był Villanueva (w Borundzie). — Batalijon z S. Fernando przybył d. 5. t. m. do S. Sebastian. — Cabrera podał uniżone pismo do infanta Don Sebastian, w którym wynurzał gotowość swoją, stosowania się we wszystkiemi ściśle do rozkazów infanta. W skutek tego infant polecił wszystkim dowódcom karlistowskim w Estremadurze i Mancha, uważać jenerała Cabrera za swego naczelnika. — Cabrera znowu osobne otrzymał polecenie, o ile można ciągle niepokoić Madryt; tym końcem, niezawisłe od wyprawy, która się ma do Kastylii udać, obiecano mu dostarczyć posiłków.

Deputowani Valle i Lujan, którzy, jak wiadomo, posłani zostali do armii północnej, znowu powrócili do Madrytu, nieosiągnawszy celu swojego wysłannictwa. P. Escarti, także wyprawiony do jenerała Evans, również powraca do Madrytu.

Podług listu z Valcarlos (w dz. *Phare*) francuzkiemu liverantowi p. Blanchon, który miał w żywność zaopatrywać S. Sebastian, bardzo się źle powiodło. Gdy z powodu burzy panującej na morzu, przez kilka dni nie można było dowieźć żywności, a legija angielska przez 4 dni pobierała tylko połowę zwyczajnej racyi, przeto żołnierze pogrozili mu, iż go zastrzelą; za wdaniem się jenerała Evans w prawdzie miał ocalone życie, lecz przecież nie minęło go 50 kijów.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Na posiedzeniu izby niższej d. 6. marca powstał lord J. Russel, przekładając (w imieniu sekretarza osad lorda Glenelg, siedzącego w izbie wyższej) pewną liczbę rezolucyi tyczących się niższej Kanady. »Mowę swoją otworzył tém oświadczeniem, iż nigdy z większym wstrętem głosu niezabierał jak teraz, kiedy rzecz idzie o odrzucenie prośb ludu niższej Kanady. Poczém lord J. Russel wykladał terazniejszą konstytucyję tój kolonii. — Stosownie do bilu utrzymanego przez Pitta w r. 1791 Kanada podzieloną została na dwie części, na wyższą i niższą. Mieszkańcy wyższej są prawie wszyscy pochodzenia angielskiego; a niższej zaś częścią Francuzi, częścią Anglicy. Konstytucyja kolonii ma być naśladowaną z angielskiej. Na czele stoi gubernator, mający przy sobie radę wykonawczą. Miejsce parlamentu zastępuje ciało prawodawcze, którego połowa składa się z rady ustawodawczej, mianowanej przez koronę, druga zaś poło-

wa członków izby zgromadzeń wybrana jest od ludu. Rada ustawodawcza, ma przedstawiać izbę wyższą; lord J. Russel dodał jednakże, że ta analogija niema tu miejsca, albowiem w Kanadzie nieistnieje bogata arystokraczyja. Izba zgromadzeń żąda teraz odmiany konstytucyi; dla tego, że takowa jej odmówioną została, i z innych jeszcze przyczyn, nieczwoliła od d. 31. października 1832 na złożenie summy 142,160 funt. szt. potrzebnej do opłacania sędziów i urzędników cywilnych. We wrześniu 1836 gubernator żądał po ostatni raz tój summy od izby zgromadzeń. — Lecz izba odmówiła i teraz pod d. 3. paźdz., oświadczając, iż od swoich żądań nie odstąpi. Żądania te składają się z następujących punktów: 1) Mianowanie rady ustawodawczej przez wybór ludu; 2) zniesienie aktów parlamentowych na korzyść północno-amerykańskiej krajowej kompanii, aby ciągłemu napływowi angielskich przychodźców do tój prowincyi, przezoby ludność angielska wzięła górę, przeszkodzić; 3) Poddać wszystkie gałęzie władzy wykonawczej pod kontrolę izby. Propozycyje rządu są następujące: 1) W terażniejszym stanie rzeczy niższej Kanady nie jest zbawiennie ustawodawczą radę stanowić przez wybory; ale zato środki będą użyte dla zjednania tój gałęzi prawodawczej, publicznego zaufania. 2) Również lepszy skład rady wykonawczej zdaje się być potrzebny, wszelako nie byłoby dobrze, aby jak żądano, rada ta była odpowiedzialną przed izbą zgromadzeń. 3) Północno-amerykańskiej krajowej kompanii prawnie nadane przywileje mają być w nie naruszoności utrzymane. 4) Powinny być dane nowe przepisy o wolnem posiadaniu ziemi w prowincyi 5) Aby pokryć zaległości na utrzymanie sądownictwa i administracyi cywilnej, najpierwż przewyżka jaka się znajdzie na d. 10. kwietnia 1837 w rękach jenerałego poborey prowincyi, z dziedzicznych j. k. mości ziemskich i przypadkowych dochodów, i innych znajdujących się w rękach pomienionego jenerałego poborca, ma być użytą, dopóki wyżej podana summa 142,160 f. szt. wypłaconą nie będzie. 6) Jeżeliby zaś legislatura j. k. m. uchwalila listę cywilną na pokrycie kosztów sądownictwa i na opłatę główniejszych urzędników cywilnych prowincyi, wtedy dziedziczne j. k. mości, ziemskie i przypadkowe dochody mają być oddane pod rozporządzenie legislatury. 7) Gdy zaś poddani j. k. mości w wyższej i niższej Kanadzie, przez niedostatek środków do uregulowania pewnych pytań tyczących się handlu w obu prowincyjach, (przyczém obie prowincyje wspólne mają interes), bardzo wiele szkodują, przeto ich legislatury upoważnione zostaną do wspólnego usunięcia tych pytań. Pan Robinson pre-

zydent północno-amerykańskiej kompanii krajowej, popierał wnioski rządu; p. Leader przeciwnie, wspierany przez pana Roebuck, płatnego agenta izby zgromadzeń niższej Kanady, przedłożył wnioski, aby pomienionej prowincji pozwolono obierać sobie radę ustawodawczą. — W tymże sposobie mówili p. O'Connell i Sir W. Molesworth; pierwszy zrobił paralellę Irlandyi z Kanadą; utrzymywał on, iż taż sama zasada jakiej się trzymają względem Kanady, oderwała Zjednoczone Stany od Anglii, a Irlandyją od wicków zachryzła. Kanada także ma swego agitatora (Papineau, mówcę izby zgromadzeń), który od niego, irlandzkiego agitatora chyba tém tylko się różni, iż nazwisko jego od *O* się zaczyna, a Papineau (Papino) na *o* się kończy. O'Connell przytaczał jeszcze, iż kanadyjskie stronnictwo opozycyjne zastępuje lud cały, albowiem z 87 członków wybieralnej izby zgromadzeń 80 do niej należy; a jednakoż z 314 urzędów tylko 40 osadzonych jest Kanadyjczykami. — Gdy jeszcze potem pułkownik Thompson mówił przeciw rządowi, pan Roebuck zabrał głos w téjże materyi. Starał się ón dowieść, że usiłowanie w nadania Kanadzie konstytucyi podobnej do angielskiej, całkiem się nie powiodło, albowiem w ludzie tamecznym nie znajdują się też same żywioły, co w angielskim. Gubernator, który ma przedstawiać króla, nie jest niczém, prócz zastępcą sekretarza kolonijalnego; rada ustawodawcza nie a nie podobna do izby lordów, albowiem jój członkowie ani urodzeniem, ani majątkiem nie odznaczają się, i nie mają za sobą, jak angielska arystokracja przesadnego wyobrażenia ludu, ale ubodzy i istniejący tylko dla siebie, żadnego wpływu na lud nie wywierają. Izba zaś zgromadzeń wrzeczy samój i w istocie zastępuje lud Kanady, czego o izbie gminnej względem angielskiego ludu nie można powiedzieć. Wizbie zgromadzeń — mówił dalej pan Roebuck — powstało życzenie, pokrywać wydatki kraju z własnych środków. — Jak tylko ten projekt wniesiono, za taką śmiałość gubernator wtrącił trzech członków izby do więzienia. Uczynił ón to, przewidując, iż jeżeliby izba zgromadzeń uchwaliła środki do pokrycia wydatków kraju, wtedy służy krajowi byłiby odpowiedzialni zastępcom ludu. Ale w owym czasie zajęci byliśmy wojną z Napoleonem; w Anglii przeto cieszą się, że przez tę oliargę izby zgromadzeń uwolnią się od wydatków na listę cywilną. — Stronnictwo rządowe i teraz usiłowało jeszcze wszelkiemi sposobami uniknąć odpowiedzialności; jednak nie udały się mu te środki, — a dotąd idzie jeszcze o to, azali cywilni urzędnicy mają być odpowiedzialnymi izbie zgromadzeń, i czyli

rozporządzenie dochodami państwa ma być poddane kontroli izby. — Zalatwienia téj rzeczy przeszkadza istnienie ustawodawczej rady, która swoim *weto* może niweczyć wszystkie środki reformy wychodzące od izby. — Ztądto pochodzą domagania się izby zgromadzeń. Lord J. Russel — mówił dalej Roebuck, nie umie znaleźć powodów, zbijających te żądania. Jeżeli go pytamy dla czego na nie nie chce zezwolić, odpowiada, że w tym razie izba zgromadzeń tryumfby odniosła. P. Roebuck zakończył mowę swoją bardzo silną pogróżką, iż kolonija ta oderwie się od Anglii. Na to odpowiedział mu kolonijalny podsekretarz stanu sir G. Grej; główny jego zarzut był ten, iż jeżeliby przystano na żądanie izby zgromadzeń, aby rada ustawodawcza była wybierana, natenczas kanadyjska legislatura nabrałaby nieograniczonej ustawodawczej władzy; co nigdyby się nie dało pogodzić ze stosunkami, zachodzącymi między krajem macierzystym a koloniją, i co skończyłoby się oderwaniem téj posiadłości od angielskiej korony. — Narady zostały odłożone.

Na posiedzeniu téjże izby dnia 7. marca, pytanie tyczące się handlu z Jawą i traktatu adryjanopolskiego, pod względem wypadku z konfiskatą *Vixena* zostało potrącone, bez przygotowania stosownych dyskusyj w téj sprawie. Pan Grete wniósł swoją co roku zwykle wnoszoną mocję o zaprowadzeniu tajemnego głosowania galkami przy wyborach parlamentowych (*ballot system*), którą pp. Humc, Buller, T. Duncombe, J. O'Connell, Gully, złożeniem licznych petycyj popierali. Ministrowie lord Howick i p. Spring Rice oświadczyli się przeciw mocy, którą większością 265 głosów przeciw 153, a zatem większością 112 głosów odrzucono.

Na posiedzeniu izby wyższej dnia 9go marca oświadczył arcybiskup Canterbury przy wręczeniu wielu próśb przeciw zniesieniu podatku kościelnego, iż tak ón, jak czterestu innych biskupów, znajdujących się pod dziś w Londynie, na zgromadzeniu odbytém temi dniami, jednogłośnie postanowili o p r z e c i ę wszystkie w ich mocy będącemi prawami środkami, wniesionej przez rząd ustawie o zniesieniu podatku kościelnego. — Lord Melbourne odpowiedział, że mimo całego szacunku, jaki ma dla zacnego prałata, obowiązkiem jego jest boleść swoją z tego powodu okazać, albowiem krok takowy bynajmniej nie zjedna przychylności ludu angielskiego kościołowi, do którego ón (lord Melbourne) takim technie przywiązaniem.

Na pokojach otwartych w pałacu S. James d. 8. marca wręczono królowi adres z Irlandyi z 250,000 podpisów, proszący o zaprowadzenie reformy muniypalnej i sprawiedliwe

rozwiązanie pytania o dziesięcinach. Przywiesiony ón był przez deputacyją irlandzkich członków parlamentowych, mających na czele lorda Morpeth, jako jeneralnego sekretarza dla Irlandyi. — Król przyjął ją bardzo uprzejmie, jak dz. *Globe* zapewnia. O'Connell zdaje się, że nie należał do deputacyi.

Co się tycze zabrania okrętu *Vixen*, lord Palmerston miał być niezadowolony ze zdania sędziów koronnych, wydanego w tej sprawie, i nowego roztrząśnienia miał żądać.

Roczne wydatki na wsparcie ubogich w Anglii podług nowej ustawy dla ubogich z rokiem rachunkowym, kończącym się z ostatnim marca r. 1837, podług podania lorda J. Russel, nie będą wynosić nad 4 miliony, podczas gdy w r. 1834 wynosiły 6,300,000 f. sz. Nadto klasa robotników od przyjęcia tej ustawy daleko znaczniejsze wniosła summy do kass oszczędności niż dawniej.

Dnia 6. marca sir Charles Vaughan wsiadł na okręt w Dover i popłynie do Konstantynopola, dla zastąpienia posta lorda Ponsomby, w czasie, gdy z tamtąd wyjedzie. — Pogłoska, jakoby podróżnik Davidson w głębi Afryki został zamordowany, ogłoszona jest w dzienniku *Times* za fałszywą.

Na zgromadzeniu właścicieli tunelu pod Tamizą, odbytym dnia 7. marca, zdano raport bardzo pomyślny o stanie tego przedsięwzięcia.

Dowiadujemy się z Indyi wschodnich, że kapitan Burnes puścił się w podróż, aby otrzymać pozwolenie od władcy w Sind i od książąt Afghańskich, do potrzebnych przygotowań ku uczynieniu splawną rzeki Indus.

Pan Lechmere Charlton po trzech-tygodniowym uwięzieniu wypuszczony, znowu pojawił się w izbie.

Dzienniki angielskie piszą: Okręt j. k. mości Serpent wyprawiony został do Kartageny, a to z żądaniem zadosyć uczynienia od prezydenta Nowej Grenady za wyrządzoną obrazę angielskiemu konsulowi. Nim to nastąpi, port Kartageny ogłoszony jest w stanie blokady. — Zdaje się, że usamowolnienie niewolników w angielskich osadach i zaprowadzenie bardzo ludzkiego i chrześcijańskiego systematu nauczania, wielce pomyślny wpływ pod względem religijnym wywarło na Murzynów; przynajmniej raporta misyjów antylskich donoszą, iż nauka tych chrześcijańskich posłanników, od tego czasu daleko więcej pojmowaną jest przez Murzynów.

Francyja.

Na posiedzeniu izby parów z dnia 9. marca wyznaczył prezydent kilka kommissyi dla przejrzenia projektów do prawa, później przyszły na

stół mało znaczące petycye. Duc de Noailles przeczytał mowę pogrzebową na śmierć hr. Chabrol de Crousol. Z porządku dziennego przyszło do roztrząsania projektu względem atrybucyi głównej rady departamentowej i rad powiatowych.

Izba parów dnia 10go marca ciągle roztrząsała ustawę o atrybucyjach rady jeneralnej i obwodowej, w czasie których wniesiono i przyjęto wiele poprawek. Narady doprowadzono do 15. artykułu.

Izba deputowanych zatrudniała się w dniu 8go marca ogólnem roztrząśnieniem projektu do ustawy o publicznych budowlach, mocą której kredyt ma być wyjednany na pewną liczbę budowli mostów rzecznych, i portowych.

W czasie roztrząsania ustawy o publicznych robotach na posiedzeniu deputowanych dnia 9go marca, starał się pan Lalitte głównie dowiedzieć, iż niniejszy projekt jedynie ma na celu, przeszkodzić zmniejszeniu procentu, pięć od sta, przyrzeciem radzono o źródłach, mających dopomódz tej operacyi, jak i z drugiej strony zapewnił, że to zmniejszenie nietylko pożyteczne i potrzebne okaże się krajowi, ale nawet i łatwo będzie w przywiedzeniu do skutku. Główną jednakże przeszkodę w dokonaniu tej zmiany, skreślił pan Lalitte w tych wyrazach: »Niewiem czyli kiedy zmiana zależeć będzie od woli ministrów, tyle wszakże mogę powiedzieć, i jestem przekonany, iż nigdy nie będą mieli mocy dokonać jej. P. Duchatel nie zaparł, że ta zmiana wielkie dla kraju przyniesie korzyści, lecz dodał, że jeszcze wstrzymać się należy. Już przed 4 laty uchwalono 100 milionów na roboty publiczne; takowe przerwać teraz niepodobna, albowiem Francyja została by się w tyle za innemi narodami.« Izba przyjęła wniosek wielką większością 218 głosów przeciw 47.

Na posiedzeniu tejże izby dnia 10go marca. Pan Vatout przelożył raport o projekcie do klasyfikowania wielu królewskich gościńców. — Pan Lacave-Laplagne, otrzymał głos dla zdania sprawy o projekcie do ustawy, względem wyposażenia królowej belgijskiej. Pan L'Herbette żąda z tego powodu udzielenia dokumentów, któreby dowiodły, iż lista cywilna na zapłacenie tego posagu nie jest wystarczającą, zwłaszcza gdy król przed wejściem do rządu, majątek swój dzieciom przekazał. Wniosek ten obudził bardzo burzliwe głosy i spory, mianowicie od środka, aż nakoniec p. L'Herbette na ciągłe okrzyki: do dziennego porządku! do porządku! zeszedł z trybuny. Prezydent widział się zmuszonym, w czasie trwającego sporu przyzwać p. L'Herbette do porządku. —

Potem nastąpiło roztrząsanie projektu do ustawy, tyczącej się ukończenia dróg królewskich, którą przyjęto większością 213 głosów przeciw 63.

Moniteur z 10go marca zawiera raport ministra wojny do króla, względem protestacyi 29 oficerów z 62 pułku liniowego przeciw marszałkowi Clauzel, który ich obwiniał o rabunek. Oprócz tego błędu, pisze minister, protestacyję tę posłali do ogłoszenia wielu dzienników. Takie zgwałcenie karnośći powinno być srodze ukarane. Dwudziestu z tych oficerów, starało się później przedemną usprawiedliwić, dziewięciu obstało przy swojej protestacyi. Potrzeba zatem dla przykładu, dziewięciu ostatnich i dwóch z tamtej liczby na reformę skazać, reszta zaś powinna sześćo dniowe więzienie wysiedzieć. — Król potwierdził przełożenie ministra.

Z Marsylii d. 4. marca: Najeto tu cztery austryjackie kupieckie okręty pod przewiezienie koni do Bony, za opłatą 16 franków od beczki ciężaru i z uwolnieniem od zwykłych opłat portowych w miejscu przeznaczenia.

Arcybiskup paryżki pod dniem 4. marca podpisał protestacyję, w kształcie oświadczenia, przeciw projektowi do ustawy przełożonemu izbie deputowanych dnia 23go lutego, podług którego plac, na którym szczątki arcybiskupiego pałacu leżą, miał być oddany miastu Paryżowi pod warunkiem założenia na tém miejscu publicznej przechadzki.

Podług gazety francuzkiej projekt do prawa tyczącego się ustapienia miejsca, na którym stoi pałac arcybiskupa paryżkiego, ma być zaniechanym.

Podług dziennika *Journal de Paris* rozmowa Maira z Vanvres z ministrem spraw wewnętrznych podczas posiedzenia izby deputowanych w dniu 7go t. m. odbyta, ściagać się miała do odkrycia nowej maszyny piekielnej, a zarazem zamachu na życie króla.

Podług *Messenger* król angielski miał zaprosić ks. Orleańskiego i Nemours do przepędzenia z nim jakiegoś czasu w Windsorze.

Bon Sens zapewnia, że pułkownik Vaudrey przy wyborach w Dijon, dla zastąpienia p. Herroux, wystąpi jako kandydat, do tego zaś kroku skłonił się jedynic, będąc zapewniony wprzód o znacznej liczbie wybieraczów na korzyść swoją.

Instytut mianował swoim członkiem na miejscu zmarłego barona Gerard, malarza obrazów historycznych Schneitz.

Belgija.

Z Bruxelli donoszą pod 26. lutego: Budowa naszej kolei żelaznej prędko się posuwa. Upoważnienie, dane kolońskiemu towarzystwu od

jego, to jest: pruskiego rządu, do zakłada ia kolei z tego miejsca do granicy, wielką sprawiło radość. Przed końcem 1838 roku, z jedoćj strony doprowadzimy kolej do granicy Niemiec, a z drugiećj do Ostendy, a może do Lille we Francyi.

Niemcy.

Na jedném z ostatnich publicznych posiedzeń zgromadzonych Stanów Elektorstwa Heskiego, oświadczył im komisarz rządowy, że jego książęca mość Elektor Rejent pozwolił na czas nieograniczony sejm przedłużyć.

Rossyja.

Gazeta Senacka donosi: »Na mocy zatwierdzonego w dniu 12. tego miesiąca zdania komitetu ministrów, wyznaczono na osiedlenie gromad żydowskich, na początek, pięć skarbowych wolnych działów w gubernii Tobolskiej i obwodzie Omskim, zawierających jedynie użytecznych gruntów 15,154 dziesięcin, z sąż. Na tych działach, w ciągu 1836 roku osiadło z różnych gubernij 1317 dusz Żydów. W skutek tego, stosownie do wspomnianego, przez n. cesarza zatwierdzonego, zdania komitetu ministrów i na mocy wydaney w dniu 13. kwietnia 1835 roku ustawy o Żydach, (§ 32.) minister skarbu wyznaczył znowu na ten przedmiot dziesięć skarbowych swobodnych działów w obwodzie Omskim, w okręgach Omskim i Pietropawłowskim, zawierających w ogóle, prócz nieużytków, gruntu użytecznego 13,363 dziesięciny z sąż. i uczyniwszy należyte rozrządzenie ku podaniu tego nowego wyznaczenia ziem do powszechnej wiadomości, stosownie do tegoż 32. §fu ustawy o Żydach, oznajmił o tém komitetowi ministrów, który zdaniem w dniu 22. grudnia tegoż roku postanowił, iżby o zatwierdzeniu zrobionego przez ministra skarbu rozporządzenia przełożyć n. pau na mocy 25. artykułu annexów do art. 833. dalszego ciągu układu praw o Stanach. Na taką uchwałę komitetu zapadła następną, własnoręczną j. c. mości decyzya: *Przesiedlanie Żydów do Syberyi zawiesić.* (T. P.)

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

Dajemy z dawniejszych naszych doniesień Zaleszczyckich ogólny wyciąg spławionego Dniestem do Rossyi drzewa i zboża z ostatnich lat, a mianowicie z roku 1835:

Dnia 15go kwietnia 3 galary, naładowano 1,200 korc. pszenicy i 600 korc. żyta. — Dnia 7. maja, 3 tratwy ze 150 jodłami, naładowane 40,000 gątów, 60,000 dranic, 1,200 desek

miękkich i 900 łat. — Dnia 18. maja, 14 tratw z 1,680 jodłami, naładowanych 200,000 gą-tów, 600 desek miękkich, 600 łat i 150 słupów mięk.; dnia tegoż i mies., 1 galar, naładowany 400 korc. kukurudzy, i 400 korc. owsa. — Dnia 19go kwiet., 5 tratw z 600 jodłami, naładowane 42 słup., 100 desek mięk., 20,000 gą-tów; dnia tegoż i mies., 1 galar, naładowane 80,000 gą-tów. — Dnia 22go kwiet., 8 tratw z 1,040 krokwiemi, naładowane 25,000 gą-tów, 1000 desek, 600 łat i 3 sążnie drzewa opalowego. — Dnia 29go kwiet., 2 tratwy z 180 jodłami, naładowane 14,000 gą-tów, 600 desek mięk., 15 krokwi i 44 łat. — Dnia 30. kwiet., 11 tratw z 1,100 jodłami, naładowane 20,000 gą-t., 500 desek mięk. i 120 łat. — Dnia 31go 7 tratw z 595 jodłami, naładowane 230 desek mięk. i 40,000 gą-tów. — Dnia 1go czerwca 5 tratw z 500 jodłami, naładowane 7,500 gą-t. i 750 tarcic miękkich. — Dnia 6., 3 tratw z 150 jodłami, naładowane 3,012 tarcic; d. tegoż i m. 8 tratw z 520 jodłami, naładowane 1,240 tarcic, 160,000 gą-t., 40,000 dranic. — Dnia 7. 4 tratw z 360 jodłami, naładowane 1,600 tarcic. — Dnia 9. 10 tratw z 1,200 jodłami, naładowane 3,000 tarcic i 250,000 gą-t. i 2 promy z miękkiego drzewa, naładowane 40,000 gą-t. — Dnia 11. 3 tratwy z 240 krokwiemi, naładowane 1050 tarcic., 60,000 gą-t. — Dnia 19., 4 tratw z 300 jodłami, naładowane 4,000 tarcic., 60,000 gą-t., 40,000 dran. 600 łat. i jeden prom z miękkiego drzewa, naładowany 30,000 gą-t. — Dnia 21. 2 tratw z 394 jodłami, naładowane 1,000 tarcic., 68,000 gą-t. i jeden prom z dębowego drzewa, naładowany 20,000 gą-t. — Dnia 22., 6 tratw z 540 jodłami, naładowane 3900 tarcic., 480,000 gą-t., 30,000 dranic. i 900 łat. — Dnia 23. 7 tratw z 700 jodłami, naładowane 840 tarcic. i 840 szalówek. — Dn. 24. 2 galary, naładowane 1,800 tarcic. i 60,000 gą-t. — Dnia 25., 8 tratw z 720 jodłami, naładowane 2,000 tarcic. i 120,000 gą-t. — Dnia 29go 11 tratw z 616 jodłami, naładowane 4400 tarc. 275,000 gą-t. i jeden prom z miękkiego drzewa naładowany 30,000 gą-t. — Dnia 8. lipca, 4 tratwy z 400 jodłami, naładowane 1,600 tarcic., 200,000 gą-t., 40,000 dran. i 1,600 łat. — Dnia 9., jedna tratw z 98 jodłami, naładowana 62 belk., 53 krokwi., 8 bundbelk., 4 dębowych futryn do drzwi, 201 mięk. tarcic i 60 łat. — Dnia 14., 6 tratw z 600 jodłami, naładowane 480,000 gą-t. 9,048 tarcic. — Dnia 21., 2 tratw z 224 jodłami, naładowane 104,000 gą-t. 326 tar-

cic. — Dnia 23., 7 tratw z 280 jodłami, naładowane 2996 tarcic. — Dnia 5. sierpnia, 2 tratw z 260 jodłami. — Dnia 6go, 3 tratw z 480 jodłami, naładowane 900 tarcic., 14,000 gą-t. i 240 łat. — Dnia 11., 2 tratw z 300 krokwiemi, naładowane 800 tarcic., 6,000 gą-tów i 6,000 dran. — Dnia 25. 3 tratw naładowanych drzewem do palenia. — Dnia 30. 3 tratwy z 900 jodłami, naładowane 500 tarcicami, 80,000 gą-t. i jeden prom, naładowane 600 tarcic. — W październiku, 5 tratw ze 100 belkami i 200 krokwi., naładowane 1,400 tarcic i 73,000 gą-t. — Ogółem w r. 1835 7 galarów, naładowanych 1,200 kor. pszenicy, 600 kor. żyta, 400 korcy owsa i 400 korcy kukurudzy. — 6 promów, naładowanych 600 tarcic. i 120,000 gą-tów. — 159 tratw naładowane 100 belkami, 3,036,500 gą-tów. — 1780 krokwi jodlowych 1354 jodel, (czyli kłód jodlowych) 216,000 dranic, 51,193 desek miękkich, 5664 łat, 192 słupów, 840 szalówek, 68 krokwi, 62 belek, 8 bundbelk, 4 dębowych futryn do drzwi i 3 sążnie drzewa opalowego.

(Dokończenie nastąpi.)

Metoda Mellina wyszukiwania wody źródlanej.

W dobrze polwany garnek gliniany, wkłada się małego sproszkowanego siarki, grynspanu i białego kadzidła (*olibanum*), każdego z tych ciał po 5 łutów, to wszystko przykrywa się 5 łutami wełny, i po dokładnym odważeniu wkopuje się w porze suchej ziemię, i ziemię nazad przyrzuca. Po 24 godzinach wydobywa się garnek, a jeżeli wagi ubyło, to nie można się w tém miejscu spodziewać wody źródlanej; jeżeli zaś wagi przybyło, to można liczyć na wodę źródlaną i tak: jeżeli waga powiększyła się o 2 łuty, to dokopiemy się wody źródlanej w głębokości 85 stóp, — jeżeli na 4 łuty, to w 50 stopach, — na 6 łutów w 37 1/2, — na 8 łutów w 25, — a na 10 łutów w 10 1/2 stóp głębokości. Pismo *Allgemeine landwirthschaftliche Zeitung* doradza wypróbować nowemi doświadczeniami tego od dawna już podawanego sposobu, szczególniej téż, gdy się przystępuje do wiercenia studni artezyjskich. (*Mnem.*)

TEATR POLSKI.

W poniedziałek po raz dziesiąty: *Marnotrawca*, czarodziejski melodramat ze śpiewkami w 3 aktach.

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest Ner. 12. Rozmaitości.)

U w i a d o m i e n i e .

Księgarnie Jana Milikowskiego we Lwowie, Tarnowie i Stanisławowie otrzymały na rok 1837 najnowsze papiérowe obicia z c. k. uprzywilejowanej fabryki Spörlina i Zimmermana. Różnią się one znacznie od obiciów przeszłorocznych. Większa świeżość barw, większa rozmaitość i więcej smaku w ich doborze. Mieniające się kolory, klesłość lub wypukłość kwiatów w sposobie płaskorzeźby, niekiedy ich axamitna szorstkość podnoszą wielce ich ozdobność, a znana ich trwałość czyni je dla nabywców prawdziwie pożądaném zjawiskiem.

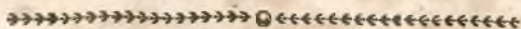
Gotów zawsze na usługi szanownej publiczności oznajmia oraz, że nie podwyższając bynajmniej ceny fabrycznej, wszystkie obicia po téj samej cenie przedawać będę, jaką mi Spörlin i Zimmermann wyznaczyli.

Lwów dnia 28. Lutego 1837.

Jan Milikowski.

W księgarniach Jana Milikowskiego we Lwowie, w Stanisławowie i Tarnowie

dostać można następujących dzieł :

- Uwagi gospodarskie Albrechta Bloka. 4 Tomy. 8. w Poznaniu. 1836. M. K. Złr. 12.
Nowy Testament Pana naszego Jezusa Chrystusa, z greckiego języka na polski pilnie i wiernie przetłumaczony; a teraz, podług wydania Amsterdamskiego z roku 1660, zgodnego z Bibliją Gdańską z roku 1632. 8. w Warszawie 1834. Złr. 1. kr. 8.
Nowy Lekarz czyli sposoby leczenia i pielęgnowania zwierząt domowych; przez J. M. Rohlwes z jedną ryciną. 8. Warszawa. 1836. Złr. 1 kr. 45.
Rozbior aparatów gorzelnianych, przytém nauka gorzelni parowych drewnianych; drugie wydanie; przez A. Kasperowskiego. 2 Tomy. 8. we Lwowie. 1836. Złr. 4 kr. 30.
Przyjaciel chrześcijańskiej prawdy. Czasopismo teologiczne. Rocznik 5ty. 8. w Przemyślu. 1837. Prenumerata M. K. Złr. 2 kr. 30.
Opis gospodarstwa trzypolowego urządzonego, jak być powinno; przez J. G. Elsnera; przełożył z niemieckiego J. N. Kurowski. 8. Warszawa. 1836. Złr. 2.
Początki gospodarstwa wiejskiego przez J. Burgera; z niemieckiego na język polski przetłumaczone przez M. Oczapowskiego. 2 Tomy. 8. Wilno. 1831. Złr. 5.
Nauka owczarska, czyli przepisy postępowania przy pielęgnowaniu owiec poprawnych; z niemiec. oryginału Pana J. G. Elsnera na język polski przełożona. 12. w Wrocławiu 1835. 30 kr.
Nauka leczenia chorób zwierząt domowych dla użytku gospodarzy wiejskich zebrana; przez J. N. Kurowskiego; z 11. tabel. rycin. 8. Warszawa. 1836. Złr. 3 kr. 45.
Krótka nauka praktycznego chodowania owiec; przez J. G. Elsnera; z niem. wolnie przełożył J. N. Kurowski. 8. Warszawa. 1834. Złr. 1 kr. 15.
Nauka chodowania pszczół; przez Dra. W. K. E. Putsche; z tablicą. 8. Kraków. 1835. Złr. 1. kr. 15.
Przewodnik rolniczo-przemysłowy. Prenumerata roczna M. K. Złr. 4.
Przyjaciel ludu. Rok 3ci. Prenumerata roczna. K. M. Złr. 3 kr. 45.
Skazówka do stósownej i korzystnej uprawy rzepaku, rzepniku i lnu, przez W. A. Kreissiga. 8. w Lesznie 1836. 45 kr.
Gospodarstwo wiejskie, obejmujące w sobie wszystkie gałęzie przemysłu rolniczego teoretyczno-praktycznie wyłożone przez M. Oczapowskiego. 16 Zeszytów. 8. w Warszawie. 1835. Złr. 8. kr. 15.
O rolnictwie; przez D. Chłapowskiego. 8. w Poznaniu. 1835. Złr. 1 kr. 42.
O chowie i udoskonaleniu cienkich owiec przez Barona Gema Pana na Putlic. 8. w Poznaniu. 1836. 20 kr.
Zupełne gospodarstwo wiejskie, teoretycznie i praktycznie ułożone przez towarzystwo ekonomiczne, wydane przez F. Kirchhof, 4 Zeszyty. 8. w Poznaniu. 1834. Złr. 2 kr. 30.
Muzeum historyi naturalnej i cudów stworzenia; dla młodzieży do użycia szkolnego, i domowego ćwiczenia; z 12 rycinami. 4. w Poznaniu. 1836. Złr. 1. kr. 30.

Das kalte Wasser als vorzügliches Beförderungsmittel der Gesundheit und ausgezeichnetes Heilmittel in Krankheiten. Wien 1837. 24 kr. C. M.

Mrongowius, ausführliches polnisch-deutsches Wörterbuch. Königsberg 1835. 6 fl. 45 kr. C. M.

Dessen, ausführliches deutsch-polnisches Wörterbuch. Königsberg 1836. 1 bis 4te Lieferung, jede zu 1 fl. 30 kr. C. M.

Lengerke, Anleitung zum praktischen Wiesenbau. Prag 1836. 3 fl. 20 kr. C. M.

Zoczek C., Triumph der Heilkunst mit kaltem Wasser, oder Ruf an alle Menschen zum zweckmäßigen Gebrauch des kalten Wassers. 8. Leipzig. 1836. geh. 1 fl. 8 kr.

Graničstädten C. M., Handbuch der Wasserheillehre, oder des naturgemässen geregelten Heilverfahrens mit kaltem Wasser. 8. Wien. 1837. geh. 2 fl.
